

SVENLJUNGA
KOMMUN

plan

Vision för socialnämnden

Beslutat av	Socialnämnden
Beslutandedatum	2022-08-31 § 69
Ansvarig	Socialnämnden
Revideras	Vid behov
Följas upp	Årligen

Innehållsförteckning

Inledning	3
Demografi och ekonomi.....	3
Utveckling av teknik inom omsorgen.....	4
Livskvalitet	5
Om nationell värdegrund för omsorgen	6
Bestämmelser i socialtjänstlagen.....	6
Vård och omsorgsboende	7
Definition av boendeformer, som finns idag	7
Den viktiga arbetsplatsen	8
Öppen och lyhörd	9
Hemtjänst.....	9
Strategisk plattform/modell för omsorg.....	9
Vision och mål.....	10
Vision.....	10
Mål och syfte.....	10
Källor och referenser	11

Inledning

Vårt samhälle står inför ständiga utmaningar. Utmaningar likväl som förväntningar skapas av varje generation, i takt med att samhället och vår omvärld utvecklas och förändras.

Andelen som idag uppnår hög ålder ökar konstant. I takt med det så ökar även förväntningar och önskemål på "Hur jag vill ha det", på äldre dar. Det i sin tur ställer ökade krav på att samhällsservicen flexibelt anpassas efter individens behov och önskemål.

Idag är nästan var fjärde person i kommunen 65 år eller äldre.

Representanter för Socialnämnden i Svenljunga kommun har därför tagit initiativ till framtagande av detta övergripande dokument, med en klar vision för framtidens omsorg i kommunen.

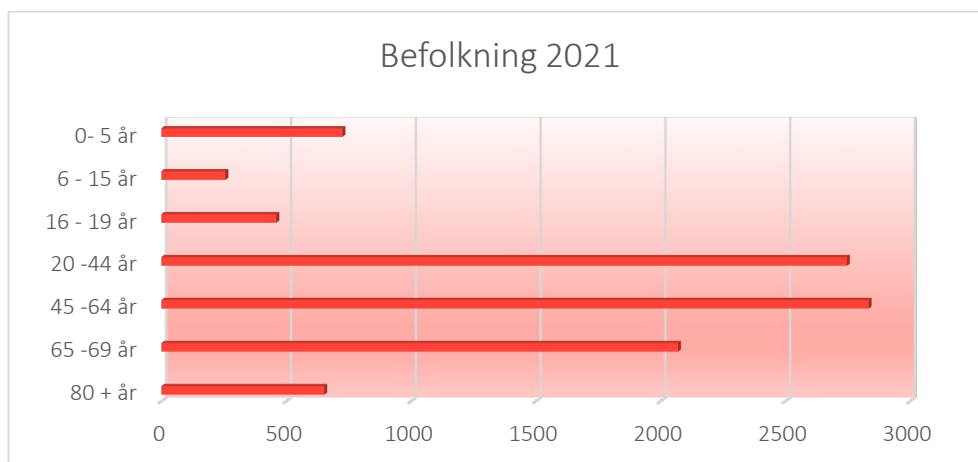
Tanken är att förankra en långsiktig vision, med mål för utveckling och anpassning av omsorgen som i sin tur skapar flexibla trygga möjligheter för den enskilde, i samklang med den enskilde och omsorgsverksamheten.

En viktig grundläggande förutsättning är därför att vision och mål väl förankras inom såväl verksamheten som parlamentariskt över tid. En väl fungerande omsorgspolitik berör inte bara omsorgsfrågor utan flera olika samhällsområden.

Vår vision bottnar i att bygga framtidens omsorg med människor, för människor.

Demografi och ekonomi

Svenljunga kommuns demografiska profil visar att antalet äldre ökar dramatiskt och därmed behov och krav på vård, omsorg och äldreboende. Andelen av personer i gruppen 45 år och uppåt utgör redan nu en betydande andel, vilket speglar vikten av att kommunen antar en långsiktig vision och en konkret plan för framtiden.

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (KOLADA), befolkning i totalt antal: 10 864 personer

Ungefär 40 % av kommunens totala utgiftsekonomi går åt att finansiera vård och omsorg. Åldersstrukturen påverkar därför i stor grad kostnaderna. Det är därför viktigt att kommunen har en tydlig långsiktig vision med väl förankrade mål. Det är också viktigt att det finns en partiöverskridande samsyn för att anpassa målen för att tillgodose flexibla lösningar för individen.

Den grundläggande orsaken är att kostnaden för bland annat vård och omsorg ökar snabbare än skattebasen. Exempel på så kallade "kostnadsdrivare" är statliga reformer som LSS (lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade) och SFB (socialförsäkringsbalken) som ökar kraven samt över tid höjer kostnaderna. Det är därför viktigt att kommunen skapar och upprätthåller en vision med mål om hur utveckling av omsorgen ska genereras över tid, anpassad efter krav och efterfrågan.

Utveckling av teknik inom omsorgen

Viktigt att knyta an till betydelsen av digitalisering för verksamhet och individ inom vård och omsorg. Genom att ta till vara på digitaliseringens möjligheter, kan man öka effektivitet och kvalitet för en mer jämlik vård likväl som trygghet, service och delaktighet. Detta sker genom, kameror, digitala lås, GPS Kamerabesök.

Det är helt avgörande att kommunen har en övergripande och väl förankrad vision, strategier och handlingsplaner gällande digitalisering, som når hela vägen ut till medarbetarnas processer samt hur det ska interagera mot brukare, klienter och patienter.

Digitalisering, som ett begrepp, kan uppfattas på många olika sätt. För vissa kan det vara en självklarhet för andra skrämmande och avståndstagande. Begreppet digitalisering är fortfarande otydligt och tolkas därför olika. Länge handlade

digitalisering om att "omvandla till digital form". Idag handlar det mer om effekterna av tekniken och hur dessa påverkar, vad man kan kalla, givare och mottagare.

När vi går från analoga till digitala tjänster måste vi som kommun undvika digitalt utanförskap för medborgare som inte kan använda digitala tjänster. Här kan vårt kontaktcenter överbrygga sådana hinder och verka som en hjälpande hand i övergången mellan analoga och digitala tjänster.

Vi måste även vara öppna för att: skapa mötesplatser där medborgarna kan få service.

Regeringen och SKL har tagit fram en vision för e-hälsa. Visionen utgår ifrån att Sverige år 2025 ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter i syfte att:

- Underlätta för människor att uppnå god och jämlik hälsa och välfärd
- Utveckla och stärka egna resurser för ökad självständighet och delaktighet i samhällslivet

Läs mer på: <https://skl.se/halsasjukvard/ehalsa/visionenehalsoarbetet.8859.html>.

Livskvalitet

Livskvalitet – Vad betyder det för dig? Hur vill du ha det?

Det är viktigt att individen ges möjlighet att aktivt påverka sin vardag. Genom att aktivt delta skapas förutsättningar som påverkar trygghet, god hälsa och livskvalitet. Att bli äldre gör att risken ökar för att bli sjuk. Risken för att drabbas av demenssjukdom ökar med åldern

När behovet uppstår är det viktigt att vården och omsorgen ger möjlighet till fysisk, mental och social aktivitet. Detta har positiv och trygg effekt på den samlade livskvalitén. Det är viktigt för alla att känna en meningsfull delaktighet, att känna sig behövd.

Bra näringsriktig mat, och regelbundna matvanor ger en god munhälsa och är grundläggande förutsättningar för ett aktivt och hälsofrämjande åldrande.

Generella faktorer som påverkar individens livskvalitet. Yttre livsvillkor kan bland annat vara fysisk hälsa. Mellanmänskliga relationer kan bland annat vara umgänge, familjerelation och fritid. Inre psykologiskt tillstånd kan bland annat vara självkänsla och psykisk hälsa.

Om nationell värdegrund för omsorgen

Den nationella värdegrunden för äldreomsorgen har sin utgångspunkt i bestämmelser i socialtjänstlagen och handlar om att äldre personer ska få leva ett värdigt liv och känna välbefinnande.

En värdegrund visar vilka etiska värden och normer som ska ligga till grund för en verksamhet. Den tydliggör värderingar och kan ses som ett etiskt förhållningssätt, som ska fungera som ett stöd för alla medarbetare i deras arbete.

För att en värdegrund ska kunna vara ett sådant stöd behöver den också bli konkret – värdegrunden visar inriktningen och i det dagliga arbetet måste den rent praktiskt påverka tankar och handlingar.

Källa: Socialstyrelsen

Bestämmelser i socialtjänstlagen

I Socialtjänstlagen finns en bestämmelse om en nationell värdegrund för äldreomsorgen och en bestämmelse som tydliggör äldre personers möjligheter till inflytande vid genomförandet av socialtjänstens insatser.

Bestämmelserna innebär i korthet att socialtjänstens omsorg om äldre personer ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Med detta avses bland annat att äldreomsorgen bör värna och respektera var och ens rätt till privatliv och kroppslig integritet, självbestämmande, delaktighet och individanpassning.

Värden och omsorgen bör bidra till att den enskilde känner trygghet och meningsfullhet. Insatserna inom äldreomsorgen ska vara av god kvalitet och äldre personer ska få ett gott bemötande.

Socialnämnden ska verka för att äldre personer får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra.

Socialnämnden ska verka för att äldre personer får goda bostäder och att äldre personer som behöver stöd och hjälp i hemmet och annan lättåtkomlig service ska få det. Kommunen ska inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre personer som behöver särskilt stöd. Äldre personer ska, så långt det är möjligt, kunna välja när och hur stöd och hjälp i boendet och annan lättåtkomlig service ska ges.

Källa: Socialstyrelsen

Vård och omsorgsboende

Omsorgsboenden i Sverige är i huvudsak kommunens ansvar och regleras främst av Socialtjänstlagen (SoL). Enligt lagen ska kommuner verka för att äldre får möjlighet att leva och bo under trygga förhållanden samt ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra.

Många äldre har tankar på att byta bostad, därför är det viktigt att kommunen har en väl utvecklad strategi för att erbjuda varierade former för äldreboenden. Denna strategi gör att det blir positiva effekter för bostadsmarknaden genom ökad bostadsrotation.

För att kunna bo kvar i sin egen bostad utan att bli isolerad, är det viktigt att kommunikationerna fungerar även på landsbygden, med någon form av kollektivtrafik så som servicelinje eller färdtjänst.

Definition av boendeformer, som finns idag

- **Ordinärt boende**

Sammanfattas följande;

Äganderätt, bostadsrätt, olika typer av hyresrätt.

Tillgänglighet och service;

Tillgängligheten *kan* påverkas av dagens regler. Behovsbedömd kommunal hemtjänst. Erbjuds både kommunalt och av marknaden.

- **Seniorboende**

Sammanfattas följande;

Bostadsrätt, olika typer av hyresrätt.

Tillgänglighet och service;

Tillgängligheten styrs av dagens regler. Behovsbedömd kommunal hemtjänst. Erbjuds både kommunalt och av marknaden. Servicepaket kan kopplas till boendet. Lägsta ålder varierar från 55 och uppåt. Gemensamma utrymmen *kan* förekomma.

- **BGT (bostäder med god tillgänglighet, 1 oktober 2017 specifik insats i Svenljunga kommun)**

Sammanfattas följande;

Hyresrätt.

Tillgänglighet och service;

Tillgängligheten styrs av dagens regler. Behovsbedömd kommunal hemtjänst. Erbjuds bara kommunalt. Utökad tillgänglighet och hänsyn till arbetsmiljö för hjälpare *kan* förekomma.

- **Vård- och omsorgsboende**

Sammanfattas följande;

Hysesrätt.

Tillgänglighet och service;

Tillgängligheten styrs av dagens regler. Erbjuds kommunalt och marknaden efter biståndsbedömning av kommunen. Vård- och omsorgspersonal finns dygnet runt. Kommunal skyldighet. Gemensamma utrymmen. Utökad tillgänglighet och hänsyn till arbetsmiljö för hjälpare.

Den viktiga arbetsplatsen

Ett gott bemötande är en viktig faktor för att utveckla en jämlik hälsa, vård och omsorg.

Arbete inom vård och omsorg är att arbeta med människor, där varje individ är unik i alla avseenden. Det är därför av största vikt att såväl arbetsmiljö som boendemiljö anpassas i så stor utsträckning som möjligt för trygga och empatiska förhållanden.

När man arbetar inom den kommunala vård och omsorgen finns det grundläggande förutsättningar som gäller.

- Intresse av att arbeta med människor
- Olika typer av arbetsplatser
- Varierande arbetstider
- Ökade språkkunskaper

Välutbildad och motiverad personal är en självklarhet för att ligga i framkant inom den kommunala vården och omsorgen. Detta i kombination med kontinuerliga möjligheter till fortbildning skapar en attraktiv och stimulerad miljö för att kontinuerligt utveckla ”Den viktiga arbetsplatsen”.

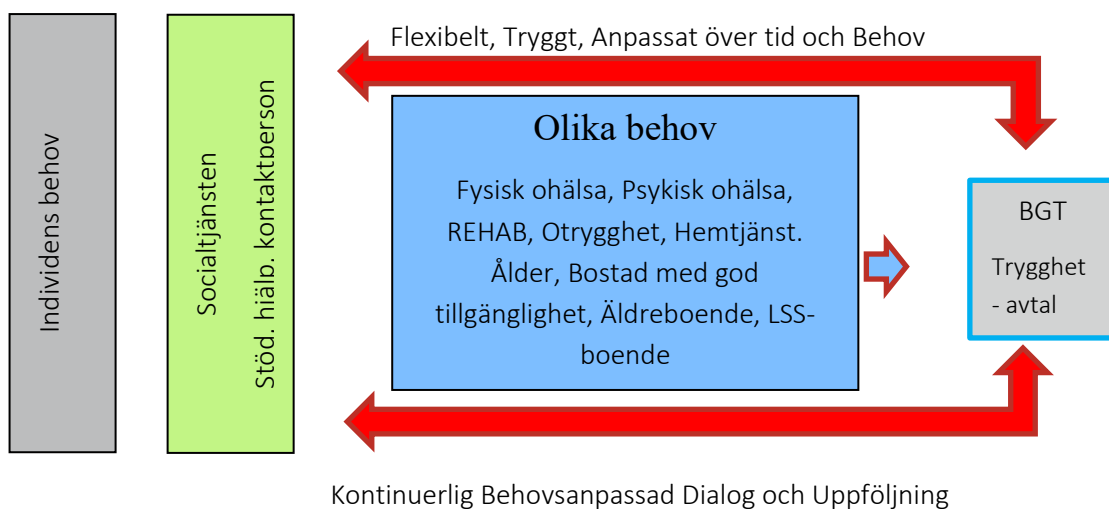
Öppen och lyhörd

Det är av vikt att den kommunala vård och omsorgsverksamheten präglas av inkluderande värme och trygghet. Det är även viktigt att den omgivande miljön skapar och bibehåller vikten av social gemenskap likväl som en attraktiv boende och arbetsmiljö. Den kommunala verksamheten ska sträva efter transparens framför byråkrati och formalitet.

Hemtjänst

Hemtjänsten utgör idag en betydande del av kommunens välfärdstjänster som per definition utförs i hemmet. Det betyder i praktiken att hemmet delvis utgör en arbetsplats för personal inom den kommunala omsorgsverksamheten. Denna behöver utvecklas inför framtida utmaningar. Ett sätt är att använda sig av det Norska konceptet, "Men i Hälsa" för att få in fler män i vården.

Strategisk plattform/modell för omsorg

Arbetsgruppen har tagit fram en modell (strategisk plattform) för den inkluderande äldreomsorgen. Målbilden över tid för plattformen är:

- Flexibel
- Trygg
- Anpassad över tid och behov

Arbetsgruppen enades om följande kriterier och förutsättningar mot bakgrund av den gemensamma visionen.

- Äldre är en grupp i stark tillväxt i Svenljunga kommun.
- Även med stigande folkhälsa inom gruppen så ökar behovet av vård- och omsorg.
- En tydlig värdegrund där verksamheten respekterar och tar hänsyn till den behövandes behov.
- Främja integritet, självbestämmande, och delaktighet (nationella värdegrunder).

Vision och mål

Mot bakgrund av detta dokument, och vision, ska kommunen ta fram ett program kompletterat med strategier senast vid utgången av 2022.

Gruppen föreslår att programmet tar höjd för 3 mandatperioder (20–30 år) framåt. Detta för att säkerställa kontinuitet i utvecklingen av äldrevården och omsorgen.

En utsedd parlamentarisk nämndgrupp bör varje år revidera och säkerställa visionsluppfyllelsen i det pågående arbetet.

Vision

”Sveriges mest välkomnande vård och omsorg”

Mål och syfte

Skapa riktlinjer till stöd för planering och utformning av kommunens vård, omsorg och boende för äldre.

Riktlinjerna ska utgöra en ram, vara normgivande, säkerställa adekvat vård och omsorg såväl som ändamålsenliga lokaler/boenden för en trygg, effektiv, socialt anpassad och hållbar miljö för den enskilde och verksamheten.

Källor och referenser

- SKL
- Socialstyrelsen
- Statistiska centralbyrån
- Kunskapskanalen.se
- Folkhälsomyndigheten